

Legal update

Leden 2023

Weinhold Legal

Obsah

Zásadní změny pro rok 2023

Přehled změn ve spotřebitelském právu

Úprava pravidel pro zápis do obchodního rejstříku

Judikatura

Odstoupení od smlouvy a nemožnost vrácení věci v původním stavu

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Daniel Weinhold, Václav Štraser, Ondřej Tejnský

ESG – Firemní udržitelnost

Tereza Hošková

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Jakub Nedoma

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Daša Aradská

Pracovní právo: Eva Procházková, Anna Bartůňková, Daša Aradská, Ondřej Tejnský

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Správa rodinného majetku:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Michaela Koblasová

Soudní a rozhodčí řízení: Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová, Michal Švec

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák

Start-upy, venture kapitál a kryptoměny: Pav Younis, Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Švec, Ondřej Tejnský

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Monika Švaříčková

Zásadní změny pro rok 2023

Přehled změn ve spotřebitelském právu

Velké změny v oblasti ochrany spotřebitele přináší od ledna 2023 novela občanského zákoníku a zákona o ochraně spotřebitele, o níž jsme již informovali v minulém vydání [Legal Update](#). Vzhledem k významnosti novely se v tomto čísle podrobněji podíváme na to, co novela obsahuje, a co konkrétního se pro podnikatele mění.

Uzavírání smluv

Pokud chcete se spotřebitelem uzavřít smlouvu po telefonu, nebude jeho souhlas při tomto hovoru dostatečný. Novela zavádí povinnost potvrdit spotřebiteli telefonickou nabídku v textové podobě (e-mailem, v papírové podobě) a zároveň spotřebitel musí tuto textovou nabídku přijmout. Jde tedy o možnost spotřebitele se seznámit s konkrétními podmínkami smlouvy. Doručením přijetí nabídky podnikateli začíná smlouva platit. Pokud tak spotřebitel neučiní, nebude smlouvou vázán.

Větší ochrana je nově poskytována spotřebiteli i při organizovaných prodejních akcích, či podomním prodeji. Podle staré úpravy bylo možné odstoupit od smlouvy do 14 dnů od uzavření smlouvy, nyní se lhůta prodlužuje na 30 dnů.

Návody a recenze

U recenzí bude muset být pro spotřebitele vždy zřejmé, že recenzent daný výrobek má koupený/používá, tzn. dochází k omezení falešných reklam. Podnikatel musí také informovat, jak k ověřování recenzí dochází. Podnikatelé již také nesmí mazat negativní recenze, či jinak recenze manipulovat.

Písemný návod k použití musí podnikatel spotřebiteli poskytnout, pokud je to s ohledem na povahu služby nebo produktu nezbytné. Písemný návod musí být poskytnut jen na vyžádání spotřebitele, a to v případě, pokud to nebude nepřiměřené vzhledem k okolnostem (nejčastěji zde půjde o digitální produkty). Ve zbývajících případech může podnikatel poskytnout návod k použití i v digitální formě (na webových stránkách, na datových nosičích, apod.), důležité je, že takové poskytnutí umožní spotřebiteli uložení návodu – není tedy postačující jeho pouhé zobrazení v online podobě na webu. Slovy zákonodárce je tedy textová podoba zachována, pokud jsou údaje poskytnuty na listině nebo na jiném trvalém nosiči dat, který umožňuje adresátovi uchovat jemu určené údaje tak, aby mohly být využívány po dobu přiměřenou jejich účelu, a který umožňuje jejich nezměněnou reprodukci.

Rozšíření zakázaných ujednání

Podnikatelé by si měli zkontrolovat, zda smluvní ujednání ve vztahu se spotřebiteli neobsahují některé z nově přidaných zneužívajících ujednání. Demonstrativní výčet těchto ujednání najdeme v § 1814 občanského zákoníku. Nově zde najdeme například ta ujednání:

- která zavazují spotřebitele splnit povinnost vůči podnikateli, i když podnikatel povinnost vůči spotřebiteli nesplní;
- umožňující podnikateli určovat, zda je zboží nebo služba v souladu se smlouvou, nebo mu svěřují výlučné právo vykládat kterékoli smluvní ujednání;
- ukládající spotřebiteli pro případ porušení povinnosti nepřiměřenou sankci; nebo

Legal update

Leden 2023

Weinhold Legal

- umožňující podnikateli postoupit smlouvu, může-li to vést ke zhoršení postavení spotřebitele.

Od odpovědnost za vady

Dosud byl podnikatel odpovědný za vady, které vznikly do dvou let od koupě. Nově bude odpovědnost za vady dopadat jen na takové vady, které měl výrobek už při koupi. Protože je prokazováno, že vadu měl výrobek již při koupi, složitější, prodlužuje se dosavadní domněnka, že věc byla vadná již při převzetí, z 6 měsíců na 1 rok. Podstatné pro odpovědnost za vady je datum koupě, nikoliv datum reklamace. Tato novinka se tak týká zboží koupeného od 6. ledna 2023. Zboží koupené před tímto datem se řídí starší úpravou.

Při řešení reklamace si bude spotřebitel moci vybrat mezi opravou nebo výměnou, to neplatí, pokud by vybraná možnost byla pro podnikatele nemožná nebo nepřiměřeně nákladná. Pak může podnikatel zvolit druhý způsob. Odstoupit od smlouvy může spotřebitel až tehdy, kdy podnikatel vadu odmítne opravit, vada je opakovaná nebo je v jejím důsledku zboží nepoužitelné.

Slevové akce

Podnikatel musí nově při poskytování slevy vycházet z ceny nejvyšší za posledních 30 dní. Není tedy možné vypočítávat cenu z doporučené prodejní ceny výrobcem, či ceny při uvedení výrobku na trh

Úprava pravidel pro zápis do obchodního rejstříku

Od 15. ledna dochází také k novelizaci zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (zákon o veřejných rejstřících)

Zásadní změnou prošel § 13 zákona o veřejných rejstřících, který vymezoval doklady, které je nutné spolu s návrhem doložit. **Nově se způsobilost být členem orgánu právnické osoby dokládá čestným prohlášením zapisované osoby.** Nebude tak třeba dokládat živnostenské ani jiné oprávnění, ani výpis z evidence Rejstříku trestů.

Judikatura

Odstoupení od smlouvy a nemožnost vrácení věci v původním stavu

(Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2938/2020 ze dne 29. září 2022)

Žalobkyně se domáhala zaplacení kupní ceny za vrácení předmětu koupě, jímž byl balicí stroj. Nedostatky ve funkčnosti stroje žalobkyně žalobci vytýkala, opravy ale k nápravě nevedly. Proto i na základě znaleckých posudků žalobkyně odstoupila od smlouvy. Žádala uhradit plnou kupní cenu a zároveň náhradu škody.

Soud prvního stupně žalobkyni vyhověl, odvolací soud odvolání částečně zamítl a částečně zrušil. Žalobkyně podala proti rozsudku odvolacího soudu dovolání.

Nejvyšší soud se v dovolání zabýval použitím § 2110 občanského zákoníku, který stanovuje situace, za kterých není

možné od smlouvy odstoupit.

Nejvyšší soud pak cituje svůj dřívější rozsudek ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3600/2008, který v poměrech předchozí úpravy – obchodního zákoníku – došel k závěru, že je „rozdělení rizika spojeného s možným vadným plněním rovnoměrně mezi prodávajícím i kupujícím. Prodávající je chráněn v těch případech, kdy by např. musel převzít zboží ve změněném stavu, tedy zboží, které je znehodnoceno, zničeno, zboží, které by již nemělo pro prodávajícího žádné další hospodářské využití. Kupující je naopak chráněn výjimkami uvedenými ve třetím odstavci pro ty případy, kdy by aplikace zásady, že lze vrátit zboží jen v původním stavu, vedla k jeho znevýhodnění a snížení důsledků odpovědnosti za vady. Pokud tedy kupující sám postupoval vždy s řádnou úrovní péče o zboží, nezanedbal přiměřenou ochranu zboží před jeho poškozením nebo zničením, naopak jeho jednání bylo jedním, které ve vztahu k vadnému zboží respektovalo charakter tohoto zboží, účel jeho použití i případné zvyklosti, které se v daném odvětví hospodářství vyvinuly, pokud jde o zacházení s tímto druhem zboží, není možné přenášet na něho důsledky spojené s podstatnými vadami, které se na zboží vyskytly. Při existenci podstatných vad lze proto vrátit nikoli jen to zboží, které zůstalo zcela nezměněno, ale i to zboží, které sice není v původním stavu, ale jeho změny jsou důsledkem přirozeného opotřebení či působení přírodních sil, nahodilých událostí nebo prostě stárnutí zboží, o které bylo jinak řádně pečováno.“ Již dříve tedy došlo k výkladu, že je možné od smlouvy odstoupit i v případě, že zboží bylo změněno, čímž je myšleno běžné používání dle účelu použití zboží. Otázkou tedy zůstávalo, jestli mohlo být zboží dále používáno i po zjištění vady.

Nejvyšší soud tedy konstatoval, že „Domnívá-li se žalobkyně, že § 2110 písm. d) o. z. upravuje mimo jiné situace, kdy k používání věci dojde i poté, kdy vada byla objevena a užívání věci po objevení vady je vyváženo povinností kupujícího vydat prospěch, který obdržel z vadné věci, nelze tomuto výkladu s ohledem na výše uvedené přisvědčit. Dospěl-li tak odvolací soud na podkladě skutkového zjištění, že žalobkyně používala balicí stroj k další výrobě produktů několik let poté, co vada vytkla (a to i po opakovaném vytčení vady v roce 2016), k závěru, že nebyla naplněna žádná ze zákonných výjimek vymezených v § 2110 písm. a) až d) o. z., pak tento závěr obстоjí jako věcně správný.“

© 2023 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Lenka.Berankova@weinholdlegal.com, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Ohlášení publikací na office@weinholdlegal.com.